EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 5.6.2013
COM(2013) 345 final

2013/0190 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om Lettlands införande av euron den 1 januari 2014

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Den 3 maj 1998 beslutade rådet att Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Österrike och Finland uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 1999. Danmark och Förenade kungariket utnyttjade sina möjligheter att avstå och bedömdes därför inte av rådet. Grekland och Sverige betraktades av rådet som medlemsstater med undantag. Den 19 juni 2000 beslutade rådet att Grekland uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 2001. De länder som gick med i Europeiska unionen den 1 maj 2004 (Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien och Slovakien) blev medlemsstater med undantag enligt artikel 4 i respektive anslutningsakt. Den 11 juli 2006 beslutade rådet att Slovenien uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 2007. Bulgarien och Rumänien, som gick med i Europeiska unionen den 1 januari 2007, blev medlemsstater med undantag enligt artikel 5 i respektive lands anslutningsakt. Den 10 juli 2007 beslutade rådet att Cypern och Malta uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 2008. Den 8 juli 2008 beslutade rådet att Slovakien uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 2009. Den 13 juli 2010 beslutade rådet att Estland uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 2011. Kroatien kommer att ansluta sig till Europeiska unionen den 1 juli 2013 och kommer att bli en medlemsstat med undantag i enlighet med artikel 5 i anslutningsakten.

I artikel 140.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *fördraget*) föreskrivs att kommissionen och Europeiska centralbanken ska rapportera till rådet minst en gång vartannat år, eller på begäran av en medlemsstat med undantag, om hur medlemsstaterna med undantag fullgör sina förpliktelser när det gäller att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen. På grundval av både sin egen och ECB:s rapport kan kommissionen till rådet överlämna ett förslag till rådets beslut, i enlighet med förfarandet enligt artikel 140.2 i fördraget, om att upphäva undantaget för de medlemsstater som uppfyller de nödvändiga villkoren.

De senaste ordinarie konvergensrapporterna från kommissionen och ECB antogs i maj 2012. Den 5 mars 2013 lämnade Lettland in en begäran om en ny konvergensbedömning med avsikt att införa euron den 1 januari 2014 om undantaget skulle hävas. Som ett svar på denna begäran utarbetade kommissionen och ECB konvergensrapporter för Lettland.

Kommissionens konvergensrapport 2013 om Lettland antogs av kollegiet den 5 juni 2013. ECB antog sin rapport den 3 juni. Rapporterna omfattar en granskning av i vilken utsträckning som Lettlands nationella lagstiftning, inklusive stadgan för dess centralbank, är förenlig med artiklarna 130 och 131 i EG-fördraget och med ECBS- och ECB-stadgan. I rapporterna granskas också om en hög grad av varaktig konvergens har uppnåtts när det gäller konvergenskriteriernas uppfyllande och flera andra faktorer beaktas som anges i artikel 140.1 sista stycket i fördraget.

Kommissionen fastslår i sin konvergensrapport att Lettland uppfyller villkoren för att införa euron.

På grundval av sin egen och ECB:s rapport har kommissionen antagit bifogade förslag till rådsbeslut om att upphäva Lettland undantag från och med den 1 januari 2014.

2. SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNING

Inom ekonomiska och finansiella kommittén samt Ekofinrådet/Eurogruppen diskuteras med medlemsstaterna regelbundet och under olika rubriker den ekonomiska politikens problem i medlemsstaterna. Här ingår också informella diskussioner om frågor som är särskilt viktiga för att förbereda ett eventuellt införande av euron (inklusive växelkurspolitik). Dialoger med akademiker och andra intressegrupper förs i samband med föreläsningar/seminarier och på tillfällig basis.

Den ekonomiska utvecklingen i euroområdet och medlemsstaterna bedöms vid olika förfaranden för samordning och övervakning av ekonomisk politik (bland annat enligt artikel 121 i fördraget). Så sker också i samband med kommissionens regelbundna övervakning och analys av utveckling som berör specifika länder och hela området (inklusive prognoser, regelbundna publikationer, material till ekonomiska och finansiella kommittén och Ekofinrådet/Eurogruppen). I enlighet med proportionalitetsprincipen och i linje med tidigare praxis föreslår kommissionen att en formell konsekvensbedömning inte görs.

3. FÖRSLAGETS RÄTTSLIGA ASPEKTER

3.1. Rättslig grund

Den rättsliga grunden för föreliggande förslag är artikel 140.2 i fördraget, där förfarandet för rådsbeslut om införande av euron och för upphävande av de berörda medlemsstaternas undantag föreskrivs.

Efter att ha hört Europaparlamentet och efter överläggningar i Europeiska rådet ska rådet agera på förslag av kommissionen och efter en rekommendation från en kvalificerad majoritet av de rådsmedlemmar som företräder de medlemsstater som har euron som valuta.

3.2. Subsidiaritet och proportionalitet

Förslaget avser ett område där unionen är ensam behörig. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig.

Denna åtgärd går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål och är alltså förenlig med proportionalitetsprincipen.

3.3. Val av regleringsform

Enligt artikel 140.2 i fördraget är beslut den enda lämpliga regleringsformen.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte unionens budget.

2013/0190 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om Lettlands införande av euron den 1 januari 2014

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 140.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska kommissionens rapport[1],

med beaktande av Europeiska centralbankens rapport[2],

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,

med beaktande av Europeiska rådets överläggningar,

med beaktande av rekommendationen från de rådsmedlemmar som företräder medlemsstater som har euron som valuta, och

av följande skäl:

(1) Den tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen (EMU) inleddes den 1 januari 1999. Vid sitt möte i Bryssel den 3 maj 1998 beslutade rådet i sin sammansättning av stats- eller regeringschefer att Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Österrike, Portugal och Finland uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 1999[3].

(2) Genom beslut 2000/427/EG[4] fastslog rådet att Grekland uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 2001. Genom beslut 2006/495/EG[5] fastslog rådet att Slovenien uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 2007. Genom beslut 2007/503/EG[6] och 2007/504/EG[7] fastslog rådet att Cypern och Malta uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron den 1 januari 2008. Genom beslut 2008/608/EG[8] fastslog rådet att Slovakien uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron. Genom beslut 2010/416/EG[9] fastslog rådet att Estland uppfyllde de nödvändiga villkoren för att införa euron.

(3) Enligt punkt 1 i protokollet om vissa bestämmelser angående Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (nedan kallat *EG-fördraget*) anmälde Förenade kungariket

---

1

2

3 Beslut 1998/317/EG (EGT L 139, 11.5.1998, s. 30).

4 EUT L 167, 7.7.2000, s. 19.

5 EUT L 195, 15.7.2006, s. 25.

6 EUT L 186, 18.7.2007, s. 29.

7 EUT L 186, 18.7.2007, s. 32.

8 EUT L 195, 24.7.2008, s. 24.

9 EUT L 196, 28.7.2010, s. 24.

till rådet att det inte avsåg att gå över till den tredje etappen i EMU den 1 januari 1999. Denna anmälan har inte ändrats. I enlighet med punkt 1 i det till EG-fördraget fogade protokollet om vissa bestämmelser angående Danmark och det beslut som fattades av stats- och regeringscheferna i Edinburgh i december 1992 har Danmark anmält till rådet att landet inte kommer att delta i den tredje etappen av EMU. Danmark har inte begärt att det förfarande ska inledas som avses i artikel 140.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *fördraget*).

(4) Sverige har genom beslut 98/317/EG undantag enligt artikel 139.1 i fördraget. Enligt artikel 4 i 2003 års anslutningsakt[10] är Republiken Tjeckien, Lettland, Litauen, Ungern och Polen medlemsstater med undantag enligt definitionen i artikel 139.1 i fördraget. I enlighet med artikel 5 i 2005 års anslutningsakt[11] är Bulgarien och Rumänien medlemsstater med undantag enligt definitionen i artikel 139.1 i fördraget. I enlighet med artikel 5 i 2005 års anslutningsakt[12] har Kroatien ett undantag enligt definitionen i artikel 139.1 i fördraget.

(5) Europeiska centralbanken (ECB) inrättades den 1 juli 1998. Det europeiska monetära systemet ersattes med en växelkursmekanism som inrättades genom Europeiska rådets resolution av den 16 juni 1997 om införande av en växelkursmekanism i tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen[13]. Förfarandena för en växelkursmekanism under etapp tre av den ekonomiska och monetära unionen (ERM II) fastställdes i ett avtal av den 16 mars 2006 mellan ECB och de nationella centralbankerna i medlemsstaterna utanför euroområdet avseende operativa förfaranden för en växelkursmekanism under etapp tre av den ekonomiska och monetära unionen[14].

(6) I artikel 140.2 i fördraget fastställs förfarandena för att upphäva de berörda medlemsstaternas undantag. Minst en gång vartannat år, eller på begäran av en medlemsstat med undantag, ska kommissionen och ECB rapportera till rådet enligt förfarandet i artikel 140.1 i fördraget. Den 5 mars 2013 inkom Lettland med en formell begäran om konvergensbedömning.

(7) Medlemsstaternas nationella lagstiftning, inklusive de nationella centralbankernas stadgar, ska vid behov anpassas för att säkerställa förenlighet med artiklarna 130 och 131 i fördraget och stadgan för ECB respektive Europeiska centralbankssystemet (ECBS-/ECB-stadgan). Kommissionens och ECB:s rapporter ger en detaljerad bedömning av den lettiska lagstiftningens förenlighet med artiklarna 130 och 131 i fördraget och ECBS-/ECB-stadgan.

(8) I enlighet med artikel 1 i protokoll nr 13 om konvergenskriterier, som det hänvisas till i artikel 140 i fördraget, innebär kriteriet för prisstabilitet enligt artikel 140.1 första strecksatsen i fördraget att en medlemsstat under en tid av ett år före granskningen ska uppvisa en hållbar prisutveckling och en genomsnittlig inflation som inte med mer än 1,5 procentenheter överstiger inflationen i de, högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. När det gäller kriteriet för prisstabilitet ska inflationen mätas med hjälp av det harmoniserade indexet för konsumentpriser (HIKP) som definieras i rådets förordning (EG) nr 2494/95 av den 23 oktober 1995 om

---

10 EUT L 236, 23.9.2003, s. 33.
11 EUT L 157, 21.6.2005, s. 203.
12 EUT L 112, 24.4.2012, s. 21.
13 EGT C 236, 2.8.1997, s. 5.
14 EUT C 73, 25.3.2006, s. 21. Avtalet ändrat genom avtalet av den 14 december 2007 (EUT C 319, 29.12.2007, s. 7).

harmoniserade konsumentprisindex[15]. För att bedöma kriteriet om prisstabilitet ska en medlemsstats inflation mätas som den procentuella förändringen av det aritmetiska medelvärdet av tolvmånadersindexet i förhållande till det aritmetiska medelvärdet för tolvmånadersindexet för föregående period. I kommissionens och ECB:s rapporter beräknades referensvärdet som det enkla aritmetiska medelvärdet av inflationen i de tre medlemsstater med bäst resultat i fråga om prisstabilitet plus 1,5 procentenheter. Under ettårsperioden till och med april 2013 beräknades inflationens referensvärde till 2,7 procent, med Sverige, Lettland och Irland som de tre medlemsstaterna med bäst resultat i fråga om prisstabilitet. Dessas inflationstakt uppgick till 0,8, 1,3 respektive 1,6 procent. Det är befogat att till medlemsstaterna med bäst resultat inte räkna de länder vars inflationstakter inte kan ses som ett meningsfullt referensvärde för andra medlemsstater. Sådana avvikare identifierades tidigare i konvergensrapporterna för 2004 och 2010. I detta skede är det befogat att inte till medlemsstaterna med bäst resultat inte räkna Grekland, eftersom dess inflationstakt och profil avviker mycket från genomsnittet i euroområdet, vilket huvudsakligen speglar de allvarliga anpassningsbehoven och den exceptionella situation som den grekiska ekonomin befinner sig i, och att inkludera Grekland skulle otillbörligt påverka referensvärdet och därigenom kriteriets rimlighet[16].

(9) I enlighet med artikel 2 i protokoll nr 13 innebär kriteriet om den offentliga sektorns finanser enligt artikel 140.1 andra strecksatsen i fördraget att medlemsstaten vid tidpunkten för granskningen inte får vara föremål för något beslut av rådet enligt artikel 126.6 i fördraget om att ett alltför stort underskott föreligger.

(10) I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 13 innebär kriteriet om deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism som avses i artikel 140.1 tredje strecksatsen i fördraget att kursrörelserna för en medlemsstats valuta ska ha legat inom det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism, utan att allvarliga spänningar har uppstått, under minst de senaste två åren före granskningen. Särskilt ska medlemsstaten inte på eget initiativ ha devalverat sin valutas bilaterala centralkurs i förhållande till euron under denna period. Sedan den 1 januari 1999 ska bedömningen av hur väl växelkurskriteriet uppfylls ske inom ramen för ERM II. Kommissionen och ECB har i sina rapporters bedömningar av hur väl växelkurskriteriet uppfylls granskat tvåårsperioden till och med den 16 maj 2013.

(11) I enlighet med artikel 4 i protokoll nr 13 innebär kriteriet om konvergens i räntesatserna som avses i artikel 140.1 fjärde strecksatsen i fördraget att en medlemsstat under ett år före granskningen ska ha haft en genomsnittlig långfristig nominell räntesats som inte med mer än två procentenheter överstiger motsvarande räntesats i de, högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. För kriteriet om konvergens i räntesatserna användes jämförbara räntor på tioåriga referensstatsobligationer. För att bedöma i vilken utsträckning kriteriet om räntesatser uppfylls beräknades ett referensvärde i kommissionens och ECB:s rapporter i form av det enkla aritmetiska medelvärdet av den nominella långfristiga räntesatsen i tre av de medlemsstater som hade uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet plus två procentenheter. På grundval av detta uppgick referensvärdet under den ettårsperiod som löpte ut i april 2013 till 5,5 procent.

---

15 EUT L 257, 27.10.1995, s. 1. Förordning ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1) samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 596/2009.

16 I april 2013 var den genomsnittliga inflationen på tolvmånaders för Grekland 0,4 % och inflationen i euroområdet 2,2%, och gapet mellan de två beräknas öka ytterligare under de kommande månaderna.

(12) I enlighet med artikel 5 i protokoll nr 13 ska kommissionen tillhandahålla de uppgifter som ska användas vid den nuvarande bedömningen av konvergenskriteriets tillämpning. Kommissionen tillhandahöll uppgifter för utarbetandet av detta förslag. Uppgifter om de offentliga finanserna tillhandahölls av kommissionen efter medlemsstaternas rapportering per den 1 april 2013 i enlighet med rådets förordning (EG) nr 3605/93 av den 22 november 1993 om tillämpningen av det protokoll om förfarandet vid alltför stora underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen[17].

(13) På grundval av rapporter från kommissionen och ECB om hur Lettland fullgör sina förpliktelser när det gäller att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen drogs följande slutsatser:

a) Lettlands nationella lagstiftning, inklusive den nationella centralbankens stadga, är förenlig med artiklarna 130 och 131 i fördraget och ECBS-/ECB-stadgan.

b) När det gäller Lettlands uppfyllande av de konvergenskriterier som avses i de fyra strecksatserna i artikel 140.1 i fördraget kan följande konstateras:

– Den genomsnittliga inflationen i Lettland under ettårsperioden till och med april 2013 låg på 1,3 procent, vilket är klart lägre än referensvärdet, och den kommer troligen att understiga referensvärdet under de kommande månaderna.

– Budgetunderskottet i Lettland har på ett trovärdigt och hållbart sätt minskats till under 3 procent av BNP vid utgången av 2012. Genom beslut 2013/…/EU[18] upphävde rådet på kommissionens rekommendation beslut 2009/591/EG om förekomsten av ett alltför stort underskott i Lettland.

– Lettland har deltagit i ERM II sedan den 2 maj 2005. Vid inträdet i ERM II åtog sig myndigheterna ensidigt att hålla lats inom ett fluktuationsband på ±1 procent kring centralkursen. Under de två åren före denna bedömning, avvek växelkursen för lats inte från centralkursen med mer än ±1 % och upplevde inga spänningar.

– Under ettårsperioden fram till och med april 2013 uppgick den långfristiga räntesatsen i Lettland i genomsnitt till 3,8 %, vilket är lägre än referensvärdet.

c) Mot bakgrund av bedömningen av förenligheten i rättsligt avseende och uppfyllandet av konvergenskriterierna samt med beaktande av de tillkommande faktorerna uppfyller Lettland villkoren för att införa euron.

[17] EUT L 332, 31.12.1993, s. 7. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 2103/2005 (EUT L 337, 22.12.2005, s. 1).

[18]

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Lettland uppfyller de nödvändiga villkoren för att införa euron. Lettlands undantag enligt artikel 4 i 2003 års anslutningsakt upphävs med verkan från och med den 1 januari 2014.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Artikel 3

Detta beslut skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande